

på engene, og på enkelt dage kan opleves store flokke af bl.a. kortnæbbet gås, grågæs, hjejler og svaner. Nyere markante ynglefugle ved Filsø er havørne, rørdrum og traner.

Stor kobbersneppe, brushane og sortterne får mulighed for at etablere ynglebestande, og der er håb om, at også hedehøg og mosehornugle kan yngle her fremover.

I vinterhalvåret vil man kunne opleve flere vandrefalke, og store stæreflokke vil forår og efterår danne "sort sol" over vandet. I efteråret ses ofte et imponerende antal flokke af svaler.

Alle almindelige søfugle som ænder, grågæs, lappedykker, blishøns, fiskehejrer og viber får bedre yngle- og levevilkår.

I søen vil der med tiden komme fisk som skalle, brasen, aborre og gedde. I og omkring søen er der levesteder for

en række vandsøgende insekter og planter, og den store bestand af krondyr får ideelle levevilkår i hedernes randområder.

Velkommen til Filsø - også med hund, blot den er i snor!

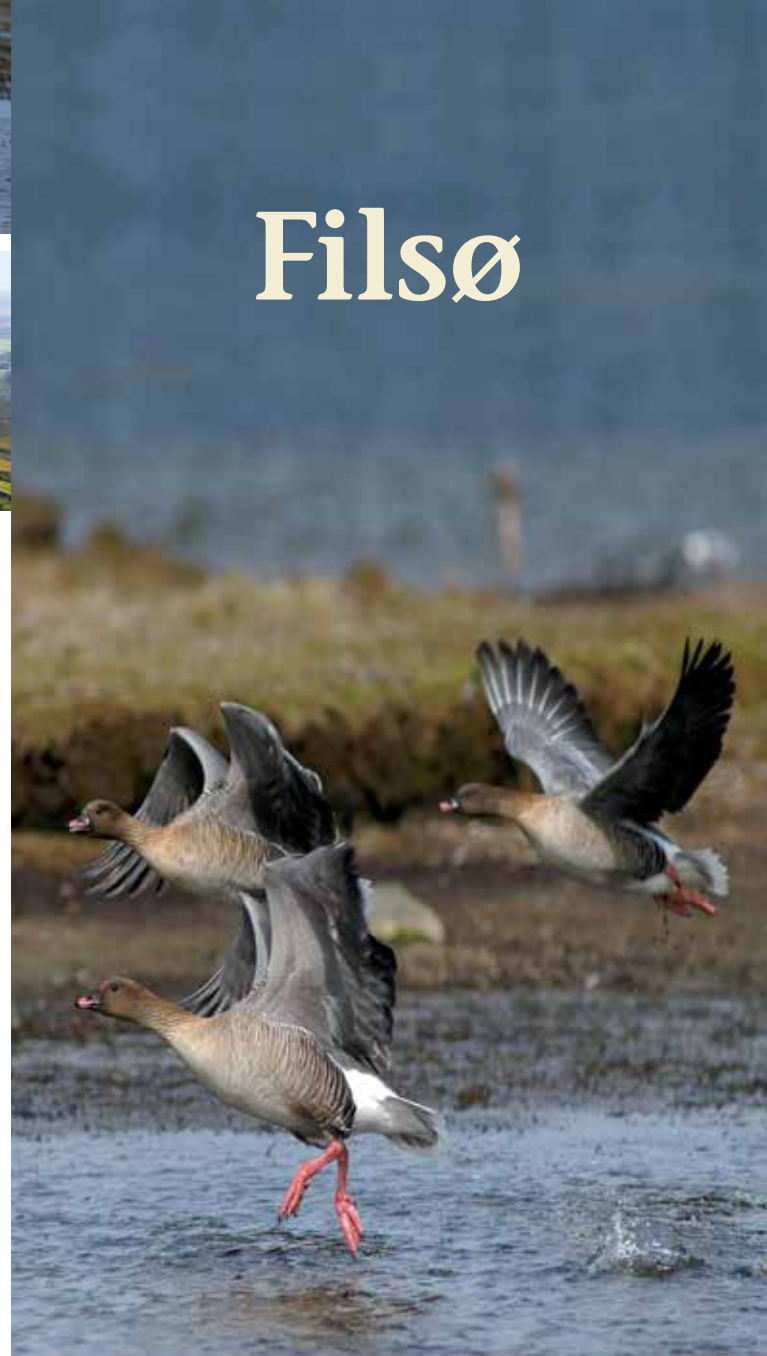
En fond for den danske natur

Aage V. Jensen Naturfond arbejder for naturens bevarelse og de vilde dyrs beskyttelse. Fonden yder støtte til mange naturprojekter i Danmark, især naturformidling, og har erhvervet en række af Danmarks vigtigste naturområder.

Målet er at give alle i Danmark mulighed for at opleve en rig natur - i dag og i fremtiden.

**AAGE V. JENSEN
NATURFOND**

Filsø

Læs mere om Filsø og fondens mange andre naturprojekter på avjf.dk

**AAGE V. JENSEN
NATURFOND**

Filsø i fortiden

I stenalderen var Filsø en stor fjord eller bugt ved Vesterhavet, indtil oddedannelse og sandflugt ved kysten for over 4000 år siden lukkede for havets indtrængen. Filsø blev fersk, og vandstanden steg, så den i perioder lå 7 meter over havet. Derved nåede søen et areal på over 3.000 ha – dengang Danmarks næststørste sø efter Arresø.

I 1848 blev Henne Mølle købt for at afvande Filsø, og 4 år senere blev søens vandspejl sænket til blot 2,2 meter over havet, og søen svandt ind til 750 ha. I årene 1941-1950 blev resten af søen udtørret og kultiveret.

Tabet af naturværdier var stort ved den endelige udtørring af Filsø. Til gengæld kom over 1.200 ha under plov, og i 1990 blev der etableret en svinefarm med en besætning på 560 søer på Langodde midt i området.

Naturen vender tilbage

Aage V. Jensen Naturfond erhvervede Filsø i 2011 for at genskabe det vigtige naturområde, som søen var før udtørringen. Der er gennemført et omfattende genopretningsprojekt, hvor store landbrugsbygninger er fjernet, 3 pumpestationer er nedlagt, digerene omkring søen er fjernet, og afvandingskanalerne er opfyldt.

Der er nu genskabt en ny, lavvandet sø omgivet af enge, moser og rørskov, hvor markerne tidligere lå. I søen ligger et antal rævesikre småøer og holme, hvor fuglene kan yngle. Dæmningsvejen, som er blevet hævet, fører over den nye sø, så det fortsat er muligt at gå og cykle på tværs af området. Sammen med Filsø Hede og Fidsø er naturområdet godt 2.300 ha stort.

Vidste du?

- Naturfondens ejendom, Filsø, er 2.300 ha
- Søen er 915 ha
- Filsø er Danmarks 6. største sø, og Jyllands næststørste sø
- Cykelturen rundt om Mellem søen og Fidsø er på 17 km
- 1 ha = 10.000 m² (en fodboldbane er 0,8 ha)

Nogle marker er bevaret på begge sider af søen, hvor gæs og kronvildt kan søge føde. For besøgende er der etableret 3 nye fugletårne, 2 nye parkeringspladser, gangbroer og udsigtspunkter. Flere kilometer stier giver god mulighed for at komme rundt i området, nyde naturen og den nye sø med det rige fugleliv.

Dyrelivet sikres

Genopretningen af Filsø sikrer området som en særdeles vigtig rasteplass på trækfuglenes ”motorvej” op langs den jyske vestkyst. Der er konstateret 228 fuglearter ved Filsø, og heraf er hele 206 arter registreret siden fondens overtagelse. Mange fugle tager længere ophold i søen og

Naturpark Vesterhavet

Fondens arealer ved Filsø indgår som et naturmæssigt kerneområde i den nye Naturpark Vesterhavet, som Varde Kommune er ved at oprette. Naturparken giver en samlet indgang til alle de kystnære naturområder i kommunen, og strækker sig fra Nationalpark Vesterhavet i syd til nær Tipperne og Skjern Å-området i nord.